

"Službeni list SRJ - Međunarodni ugovori", br. 11/2001

Na osnovu člana 96. tačka 2) Ustava Savezne Republike Jugoslavije, donosim

U K A Z

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O BIOLOŠKOJ RAZNOVRSNOSTI

Proglašava se Zakon o potvrđivanju Konvencije o biološkoj raznovrsnosti, koji je donela Savezna skupština, na sednici Veća građana od 5. novembra 2001. godine i na sednici Veća republika od 25. oktobra 2001. godine.

PR br. 99
5. novembra 2001. godine
Beograd

Predsednik
Savezne Republike Jugoslavije
dr Vojislav Koštunica, s. r.

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O BIOLOŠKOJ RAZNOVRSNOSTI

Član 1.

Potvrđuje se Konvencija o biološkoj raznovrsnosti sačinjena 5. juna 1992. godine u Rio de Žaneiru, u originalu na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

K O N V E N C I J A

O BIOLOŠKOJ RAZNOVRSNOSTI

UVOD

Strane ugovornice,

Svesne stvarne vrednosti biološke raznovrsnosti i ekoloških, genetičkih, društvenih, naučnih, obrazovnih, kulturnih, rekreativnih i estetskih vrednosti biološke raznovrsnosti i njenih komponenti,

Takođe svesne važnosti biološke raznovrsnosti za evoluciju i održavanje živih sistema koji omogućavaju funkcionisanje biosfere,

Potvrđujući da je očuvanje biološke raznovrsnosti zajednička briga čovečanstva,

Ponovo potvrđujući da države imaju suverena prava na sopstvene biološke resurse,

Takođe potvrđujući da su države odgovorne za očuvanje svoje biološke raznovrsnosti i korišćenje sopstvenih bioloških resursa na održiv način,

Zabrinute zbog činjenice da se biološka raznovrsnost značajno smanjuje zbog određenih ljudskih aktivnosti,

Svesne opšteg nedostatka informacija i znanja o biološkoj raznovrsnosti i hitnoj potrebi za razvijanje naučnih, tehničkih i institucionalnih kapaciteta kako bi se obezbedilo sticanje osnovnog znanja na osnovu koga bi se planirale i primenjivale odgovarajuće mere,

Konstatujući da je od vitalne važnosti predvideti, sprečavati i suzbijati uzroke značajnog smanjenja ili gubitka biološke raznovrsnosti na samom izvoru,

Takođe konstatujući da kada postoji pretnja značajnog smanjenja ili gubitka biološke raznovrsnosti, nedostatak potpunih naučnih činjenica ne sme se koristiti kao razlog za odlaganje mera usmerenih na izbegavanje ili smanjenje takve pretnje,

Dalje konstatujući da je osnovna potreba u očuvanju biološke raznovrsnosti in-situ očuvanje ekosistema i prirodnih staništa i održanje i obnova za život sposobnih populacija vrsta u njihovoj prirodnoj sredini,

Dalje konstatujući da ex-situ mere, prevashodno u državi iz koje vrste vode poreklo, takođe imaju važnu ulogu,

Uvažavajući veliku i tradicionalnu zavisnost od bioloških resursa, mnogih starosedelačkih i lokalnih zajednica koje se drže tradicionalnog načina života i činjenicu da je poželjno pravedno deliti koristi koje proističu iz korišćenja tradicionalnog znanja, inovacija i praksi koje se odnose na očuvanje biološke raznovrsnosti i održivog korišćenja njenih komponenti,

Takođe uvažavajući vitalnu ulogu koju igraju žene u očuvanju i održivom korišćenju biološke raznovrsnosti i potvrđujući potrebu punog učešća žena na svim nivoima kreiranja politike i primene očuvanja biološke raznovrsnosti.

Naglašavajući važnost i potrebu unapređenja međunarodne, regionalne i globalne saradnje između država i međuvladinih organizacija i nevladinog sektora, radi očuvanja biološke raznovrsnosti i održivog korišćenja njenih komponenti,

Uvažavajući da se može očekivati da obezbeđenje novih i dodatnih finansijskih sredstava i odgovarajućeg pristupa relevantnim tehnologijama dovede do suštinskih promena kada je reč o sposobnosti sveta da rešava pitanje gubitka biološke raznovrsnosti,

Dalje uvažavajući da su potrebni posebni naponi kako bi se zadovoljile potrebe zemalja u razvoju uključujući i obezbeđenje novih i dodatnih finansijskih sredstava i odgovarajućeg pristupa relevantnim tehnologijama,

Konstatujući u ovom pogledu posebne uslove najmanje razvijenih zemalja i malih ostrvskih država,

Uvažavajući da su potrebna značajna ulaganja za očuvanje biološke raznovrsnosti da se očekuje širok spektar ekoloških, ekonomskih i socijalnih koristi od ovih ulaganja,

Uvažavajući da su ekonomski i socijalni razvoj i otklanjanje siromaštva prvi i najvažniji prioriteti zemalja u razvoju,

Svesne da je očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti od izuzetne važnosti za zadovoljavanje prehrambenih, zdravstvenih i drugih potreba rastuće svetske populacije, zbog čega je od vitalne važnosti pristup genetičkim resursima i tehnologijama i njihovo zajedničko korišćenje,

Konstatujući da će u krajnjoj liniji očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti ojačati prijateljske odnose među državama i doprineti globalnom miru,

Želeći da povećaju i dopune postojeće međunarodne aranžmane za očuvanje biološke raznovrsnosti i održivog korišćenja njenih komponenti i

Odlučne da očuvaju i na održiv način koriste biološku raznovrsnost u korist sadašnjih i budućih generacija,

Dogovorile su se kako sledi:

Član 1.

CILJEVI

Ciljevi ove konvencije, koje treba ostvarivati u skladu sa njenim odredbama, su očuvanje biološke raznovrsnosti, održivo korišćenje njenih komponenti i poštena i pravedna podela koristi koje proističu iz korišćenja genetičkih resursa, između ostalog odgovarajućim pristupom genetičkim resursima i odgovarajućim transferom relevantnih tehnologija, uzimajući u obzir sva prava na ove resurse i tehnologije, i odgovarajućim finansiranjem.

Član 2.

KORIŠĆENJE TERMINA

U smislu ove konvencije termin:

"Biološka raznovrsnost" znači raznovrsnost živih organizama u svim okvirima uključujući, između ostalog suvozemne, morske i druge vodene ekosisteme i ekološke komplekse čiji su deo; ovo uključuje raznovrsnost u okviru vrste, između vrsta i između ekosistema.

"Biološki resursi" uključuje genetičke resurse, organizme i njihove delove, populacije ili bilo koje druge biotičke komponente ekosistema sa stvarnom ili potencijalnom namenom ili korišću za čovečanstvo.

"Biotehnologija" označava svaku tehnološku primenu koja koristi biološke sisteme, žive organizme ili njihove derivate, kako bi se napravili ili izmenili proizvodi ili procesi za specifične namene.

"Zemlja porekla genetičkih resursa" označava zemlju koja poseduje ove genetičke resurse u in-situ uslovima.

"Zemlja koja obezbeđuje genetičke resurse" označava državu koja isporučuje genetičke resurse prikupljene iz in-situ izvora, uključujući populacije kako divljih tako i pripitomljenih vrsta, ili iz ex-situ izvora koji mogu ili ne moraju poticati iz te države.

"Pripitomljene ili gajene vrste" označava vrste kod kojih je čovek uticao na evolucionarni proces kako bi zadovoljio svoje potrebe.

"Ekosistem" označava dinamički kompleks zajednice biljaka, životinja, mikroorganizama i njihovu neživu okolinu, koji međusobno deluju kao jedna ekološka celina.

"Ex situ očuvanje" označava očuvanje komponentata biološke raznovrsnosti izvan njihovih prirodnih staništa.

"Genetički materijal" označava bilo koji materijal biljnog, životinjskog, mikrobijalnog ili drugog porekla koji sadrži funkcionalne jedinice nasleđa.

"Genetički resursi" označava genetički materijal od stvarne ili potencijalne vrednosti.

"Stanište" označava mesto ili tip sredine u kome organizam ili populacija prirodno živi.

"In-situ uslovi" označava uslove gde genetički resursi postoje u okviru ekosistema i prirodnih staništa i, u slučaju pripitomljenih ili gajenih vrsta, u okruženju gde su razvili svoja prepoznatljiva i karakteristična svojstva.

"In-situ očuvanje" označava očuvanje ekosistema i prirodnih staništa, održavanje i obnovu populacija vrsta u njihovim prirodnim staništima i, u slučaju pripitomljenih ili gajenih vrsta, u sredini u kojoj su razvile svoja prepoznatljiva i karakteristična svojstva.

"Zaštićeno područje" označava geografski definisano područje koje je određeno ili kontrolisano, i kojim se upravlja tako kako bi se postigli određeni ciljevi očuvanja biološke raznovrsnosti.

"Regionalna ekonomska integrativna organizacija" znači organizaciju koju čine suverene države datog regiona, na koju su njene države članice prenele nadležnost u pogledu pitanja koja reguliše ova konvencija i koja je propisno ovlašćena, u skladu sa svojim unutrašnjim postupcima, da potpiše, ratifikuje, prihvati, odobri ili pristupi Konvenciji.

"Održivo korišćenje" znači korišćenje komponenti biološke raznovrsnosti na način i u obimu koji ne vodi dugoročnom smanjenju biološke raznovrsnosti, održavajući na taj način njen potencijal radi zadovoljavanja potreba i težnji sadašnjih i budućih generacija.

"Tehnologija" obuhvata biotehnologiju.

Član 3.

PRINCIP

Države imaju, u skladu sa Poveljom Ujedinjenih nacija i principima međunarodnog prava, suvereno pravo da eksploatišu sopstvene resurse u skladu sa svojim politikama zaštite životne sredine, i odgovornost da osiguraju da aktivnosti u okviru njihove jurisdikcije ili kontrole ne prouzrokuju štetu po životnu sredinu drugih država ili oblasti van granica nacionalne jurisdikcije.

Član 4.

OBIM JURISDIKCIJE

U skladu sa pravima drugih država, osim ako nije izričito drugačije naznačeno u ovoj konvenciji, odredbe ove konvencije se primenjuju vezano za svaku Stranu ugovornicu:

(a) U slučaju komponenti biološke raznovrsnosti, u oblastima u okviru njene nacionalne jurisdikcije; i

(b) U slučaju procesa i aktivnosti, bez obzira gde se njihove posledice ispoljavaju, koje se sprovode u skladu sa njenom jurisdikcijom ili kontrolom u okviru oblasti njene nacionalne jurisdikcije ili van granica nacionalne jurisdikcije.

Član 5.

SARADNJA

Svaka Strana ugovornica će, ukoliko je to moguće i odgovarajuće, saradivati neposredno sa stranama ugovornicama ili kada je to uputno, preko nadležnih međunarodnih organizacija, a u vezi sa oblastima izvan nacionalne jurisdikcije i drugim pitanjima od uzajamnog interesa, radi očuvanja i održivog korišćenja biološke raznovrsnosti.

Član 6.

OPŠTE MERE ZA OČUVANJE I ODRŽIVO KORIŠĆENJE

Svaka Strana ugovornica će u skladu sa njenim posebnim uslovima i sposobnostima:

(a) Razviti nacionalne strategije, planove ili programe za očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti ili za ove svrhe prilagođavati postojeće strategije, planove ili programe koji će između ostalog odražavati mere iznete u ovoj konvenciji koje se tiču odnosne Strane ugovornice; i

(b) Integrisati u meri u kojoj je to izvodljivo, očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti u relevantne sektorske ili nadsektorske planove, programe i politike.

Član 7.

IDENTIFIKACIJA I PRAĆENJE

Svaka Strana ugovornica će, koliko god je to moguće i kako je odgovarajuće, naročito u smislu čl. 8. do 10:

(a) Identifikovati komponente biološke raznovrsnosti važne za njeno očuvanje i održivo korišćenje, uzimajući u obzir indikativni spisak kategorija izložen u Aneksu I;

(b) Uzimanjem uzoraka i primenom drugih tehnika pratiti komponente biološke raznovrsnosti identifikovane u skladu sa prethodnim potparagrafom (a), posvećujući posebnu pažnju onima koje zahtevaju neodložne mere zaštite i onima koje imaju najveće potencijale za održivo korišćenje;

(c) Identifikovati procese i kategorije aktivnosti koje imaju ili verovatno imaju značajan negativan uticaj na očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti, i pratiti njihove efekte putem uzimanja uzoraka i drugih tehnika; i

(d) Podržavati i organizovati bilo kojim mehanizmima sakupljanje podataka koji proizlaze iz identifikacije i praćenja, u skladu sa prethodnim tačkama (a), (b) i (c).

Član 8.

"IN-SITU" OČUVANJE

U meri u kojoj je to moguće i odgovarajuće, svaka Strana ugovornica će:

(a) Uspostaviti sistem zaštićenih područja ili područja u kojima je potrebno preduzeti posebne mere kako bi se očuvala biološka raznovrsnost;

(b) Razvijati, gde je potrebno, smernice za izbor, ustanovljavanje i upravljanje zaštićenim područjima ili područjima u kojima je potrebno preduzeti posebne mere za očuvanje biološke raznovrsnosti;

(c) Regulisati ili upravljati biološkim resursima važnim za očuvanje biološke raznovrsnosti bilo u okviru ili izvan zaštićenih područja, u cilju njihovog očuvanja i održivog korišćenja;

- (d) Unapređivati zaštitu ekosistema, prirodnih staništa i održanje populacija vrsta u prirodnoj sredini;
- (e) Unapređivati ekološki zdrav i održiv razvoj životne sredine u zonama koje se nalaze uz zaštićena područja u cilju pospešivanja njihove zaštite;
- (f) Rehabilitovati i obnoviti degradirane ekosisteme i unapređivati oporavak ugroženih vrsta, između ostalog razradom i sprovođenjem planova i drugih strategija upravljanja;
- (g) Utvrditi ili održavati načine za regulisanje, upravljanje ili kontrolu rizika vezanih za korišćenje i ispuštanje (u životnu sredinu) živih modifikovanih organizama koji su rezultat biotehnologije i koji će verovatno imati negativne ekološke posledice koje bi mogle uticati na očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti, takođe uzimajući u obzir rizike po ljudsko zdravlje;
- (h) Sprečavati unošenje, kontrolisati ili iskorenjivati one strane vrste koje ugrožavaju prirodne ekosisteme, staništa ili (autohtone) vrste;
- (i) Pokušati da obezbedi uslove potrebne za usaglašavanje sadašnjeg korišćenja i očuvanja biološke raznovrsnosti i održivog korišćenja njenih komponenti;
- (j) U skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, države ugovornice će poštovati, čuvati i održavati znanje, inovacije i prakse starosedelačkih i lokalnih zajednica koje se drže tradicionalnog načina življenja važnog za očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti i unapređivati njihovu širu primenu uz odobrenje i uključivanje onih koji poseduju takvo znanje, inovacije i prakse i podstaći pravednu podelu koristi koje proističu iz korišćenja takvog znanja, inovacija i praksi;
- (k) Razviti ili održavati potrebno zakonodavstvo i/ili druge regulatorne odredbe za zaštitu ugroženih vrsta i populacija;
- (l) Kada se značajan negativan uticaj na biološku raznovrsnost utvrdi u skladu sa članom 7, Strana ugovornica će regulisati ili upravljati relevantnim procesima i kategorijama aktivnosti; i
- (m) Sarađivati u obezbeđivanju finansijske i druge podrške za in-situ očuvanje navedeno u tačkama (a) do (l) ovog člana, naročito za zemlje u razvoju.

Član 9.

EX-SITU OČUVANJE

Svaka Strana ugovornica će, koliko god je to moguće i kako je odgovarajuće, i pre svega u cilju dopune in-situ mera:

- (a) Usvojiti mere za ex-situ očuvanje komponenti biološke raznovrsnosti, prvenstveno u zemlji porekla takvih komponenti;
- (b) Ustanovljavati i održavati kapacitete za ex-situ očuvanje i istraživanje biljaka, životinja i mikroorganizama prevashodno u zemlji porekla genetičkih resursa;

(c) Usvajati mere za oporavak i revitalizaciju ugroženih vrsta i za ponovno naseljavanje u njihova prirodna staništa pod odgovarajućim uslovima;

(d) Regulisati i upravljati sakupljanjem bioloških resursa iz prirodnih staništa radi ex-situ očuvanja, kako se ne bi ugrozili ekosistemi i in-situ populacije vrsta, osim kada se zahtevaju specijalne privremene ex-situ mere u skladu sa tačkom (c) ovog člana;

(e) Sarađivati u obezbeđivanju finansijske i druge podrške za ex-situ očuvanje navedeno u tačkama (a) do (d) ovog člana, i u utvrđivanju i održavanju uslova ex-situ očuvanja u zemljama u razvoju.

Član 10.

ODRŽIVO KORIŠĆENJE KOMPONENTI BIOLOŠKE RAZNOVRSNOSTI

Svaka Strana ugovornica će u meri u kojoj je to moguće i odgovarajuće:

(a) Integrisati razmatranje očuvanja i održivog korišćenja bioloških resursa u donošenje nacionalnih odluka;

(b) Usvajati mere koje se odnose na korišćenje bioloških resursa kako bi se izbegli i na minimum sveli negativni uticaji na biološku raznovrsnost;

(c) Štititi i podsticati običajno korišćenje bioloških resursa u skladu sa tradicionalnim kulturnim praksama koje su saglasne zahtevima održivog korišćenja;

(d) Podržavati lokalne populacije kako bi se razvile i sprovele korektivne akcije u degradiranim oblastima gde je biološka raznovrsnost smanjena;

(e) Podsticati saradnju između vladinih organa i privatnog sektora u razradi metoda održivog korišćenja bioloških resursa.

Član 11.

PODSTICAJNE MERE

Svaka Strana ugovornica će, u meri u kojoj je to moguće i kako je prikladno, usvojiti ekonomski i društveno odgovarajuće mere koje će služiti kao podsticaj očuvanju i održivom korišćenju komponenti biološke raznovrsnosti.

Član 12.

ISTRAŽIVANJE I OBUKA

Strane ugovornice će, uzimajući u obzir posebne potrebe zemalja u razvoju:

(a) Ustanoviti i održavati programe za naučno i tehničko obrazovanje i obuku na polju mera za identifikaciju, očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti i

njenih komponenti, i obezbediti podršku za takvo obrazovanje i obuku radi posebnih potreba zemalja u razvoju;

(b) Unapređivati i podsticati istraživanje koje doprinosi očuvanju u održivom korišćenju biološke raznovrsnosti, naročito u zemljama u razvoju, između ostalog, u skladu sa odlukama Konferencije strana donetih prema preporukama Pomoćnog tela za naučno, tehničko i tehnološko savetovanje; i

(c) U skladu sa odredbama čl. 16, 18. i 20, unapređivati i sarađivati u korišćenju naučnih inovacija u istraživanju biološke raznovrsnosti na polju razvoja metoda za očuvanje i održivo korišćenje bioloških resursa.

Član 13.

JAVNO OBRAZOVANJE I SVEST

Strane ugovornice će:

(a) Unapređivati i podsticati razumevanje važnosti očuvanja biološke raznovrsnosti i mera koje su za to potrebne kao i odgovarajuću popularizaciju putem medija, i uključenje ovih pitanja u obrazovne programe; i

(b) Sarađivati, kako je odgovarajuće, sa drugim državama i međunarodnim organizacijama u razvijanju obrazovnih programa i programa za javnu svest, u pogledu očuvanja i održivog korišćenja biološke raznovrsnosti.

Član 14.

PROCENA UTICAJA I SVOĐENJE NEGATIVNIH UTICAJA NA MINIMUM

1. Svaka Strana ugovornica će u meri u kojoj je to izvodljivo i odgovarajuće:

(a) Uvoditi odgovarajuće procedure koje zahtevaju procenu uticaja na životnu sredinu usled predloženih projekata koji će verovatno imati znatne negativne efekte na biološku raznovrsnost u cilju izbegavanja ili svođenja na minimum takvih efekata, i gde je prikladno, dozvoljavanja učešća javnosti u takvim postupcima;

(b) Uvoditi odgovarajuće aranžmane kako bi se obezbedilo vođenje računa o posledicama po životnu sredinu programa i politika za koje je verovatno da će imati znatne negativne uticaje na biološku raznovrsnost.

(c) Unapređivati na bazi reciprociteta, odgovarajuće obaveštavanje, razmenu informacija i konsultovanje o aktivnostima, u njihovoj jurisdikciji ili kontroli, za koje je verovatno da će imati znatne negativne efekte za biološku raznovrsnost drugih država ili oblasti van granice nacionalne jurisdikcije, podsticanjem zaključivanja bilateralnih, regionalnih ili multilateralnih sporazuma;

(d) U slučaju neposredne ili teške opasnosti ili štete koja potiče iz njene jurisdikcije ili kontrole po biološku raznovrsnost u oblasti pod jurisdikcijom drugih država ili

oblastima izvan granica nacionalne jurisdikcije, odmah obavestiti potencijalno utroženu državu o takvoj opasnosti ili šteti, kao i pokrenuti akciju za sprečavanje ili umanjeње takve opasnosti ili štete; i

(e) Unapređivati nacionalne sporazume za hitno reagovanje na aktivnosti ili događaje, bilo da su izazvani prirodno ili na drugi način, koji predstavljaju ozbiljnu i blisku opasnost za biološku raznovrsnost i podsticati međunarodnu saradnju kako bi se unapredili takvi napori i, gde je odgovarajuće i kako su se dogovorile države ili regionalne ekonomske integrativne organizacije o kojima je reč, kako bi se utvrdili zajednički planovi za vanredne situacije.

2. Konferencija Strana će ispitati, na osnovu studija koje će biti razrađene, pitanje odgovornosti i nadoknade, uključujući obnavljanje i kompenzaciju, za štetu po biološku raznovrsnost, osim kada je takva odgovornost čisto unutrašnja stvar.

Član 15.

PRISTUP GENETIČKIM RESURSIMA

1. Uvažavajući suverena prava država nad njihovim nacionalnim prirodnim resursima, ovlašćenje za utvrđivanje pristupa genetičkim resursima ima nacionalna vlada i podleže nacionalnom zakonodavstvu.
2. Svaka Strana ugovornica će nastojati da stvori uslove za olakšavanje pristupa genetičkim resursima za namene koje su ekološki zdrave po životnu sredinu od strane drugih Strana ugovornica i da ne nameće ograničenja koja su suprotna ciljevima ove konvencije.
3. U smislu ove konvencije, genetički resursi koje isporučuje Strana ugovornica kako je navedeno u ovom članu i čl. 16. i 19, su samo oni koje isporučuju Strane ugovornice koje su zemlje porekla takvih resursa ili strane koje su stekle genetičke resurse u skladu sa ovom konvencijom.
4. Tamo gde je odobren, pristup će biti ostvarivan pod uzajamno dogovorenim uslovima i podložno odredbama ovog člana.
5. Pristup genetičkim resursima podlegaće prethodno argumentovanom odobrenju Strane ugovornice koja isporučuje takve resurse, osim ako ta Strana drugačije ne odredi.
6. Svaka Strana ugovornica će nastojati da razvije i sprovede naučno istraživanje na osnovu genetičkih resursa koje isporučuju druge strane ugovornice uz puno učešće i tamo gde je to moguće kod tih strana ugovornica.
7. Svaka Strana ugovornica će doneti zakonske, administrativne ili političke mere kako je odgovarajuće, i u skladu sa čl. 16. i 19. i, gde je potrebno, putem finansijskog mehanizma utvrđenog čl. 20. i 21. u cilju podele na pošten i pravedan način rezultata istraživanja i razvoja i koristi koje proističu iz komercijalnog i drugog korišćenja genetičkih resursa sa ugovorenom stranom koja isporučuje takve resurse. Takva podela će se zasnivati na međusobno dogovorenim uslovima.

Član 16.

PRISTUP TEHNOLOGIJI I TRANSFER TEHNOLOGIJE

1. Svaka Strana ugovornica će, uvažavajući da tehnologija uključuje biotehnologiju i da su i pristup i transfer tehnologija između strana ugovornica suštinski elementi za ostvarivanje ciljeva ove konvencije, preuzeti obaveze podložno odredbama ovog člana da obezbeđuje i/ili olakšava transfer i pristup drugim stranama ugovornicama, tehnologijama koje su relevantne za očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti ili korišćenje genetičkih resursa a ne izazivaju značajnije štete životnoj sredini.
2. Pristup tehnologiji i transfer tehnologije naznačeni u stavu 1. ovog člana, zemljama u razvoju, obezbediće se i/ili olakšati pod poštenim i najpovoljnijim uslovima, uključujući koncesijske i preferencijalne uslove kada se postigne međusobni dogovor, i, gde je neophodno u skladu sa finansijskim mehanizmom utvrđen čl. 20. i 21. U slučaju tehnologije koja podleže patentima i drugim pravima intelektualne svojine, takav pristup i transfer će se obezbediti pod uslovima koji uvažavaju i u skladu su sa odgovarajućom i delotvornom zaštitom prava intelektualne svojine. Primena ovog paragrafa će biti u skladu sa st. 3, 4. i 5. ovog člana.
3. Svaka Strana ugovornica će doneti odgovarajuće zakonske, administrativne ili političke mere, kako bi se stranama ugovornicama, naročito zemljama u razvoju, koje isporučuju genetičke resurse, osigurao pristup i transfer tehnologije koja koristi ove resurse, pod međusobno dogovorenim uslovima, uključujući tehnologiju zaštićenu patentima i drugim pravima intelektualne svojine, gde je neophodno, kroz odredbe čl. 20. i 21. i u skladu sa međunarodnim pravom i st. 4. i 5. ovog člana.
4. Svaka Strana ugovornica će preduzeti odgovarajuće zakonodavne, administrativne i mere politike, kako bi privatnom sektoru olakšala pristup, zajednički razvoj i transfer tehnologije pomenute u stavu 1. ovog člana, kako u korist vladinih institucija tako i privatnog sektora zemalja u razvoju, i u tom pogledu će se pridržavati obaveza sadržanih u st. 1, 2. i 3. ovog člana.
5. Strane ugovornice, uvažavajući patentna i druga prava intelektualne svojine koja mogu imati uticaja na primenu ove konvencije, sarađivaće u ovom pogledu podložno nacionalnim zakonima i međunarodnom pravu, a kako bi obezbedile da ta prava podržavaju ciljeve ove konvencije i nisu im suprotna.

Član 17.

RAZMENA INFORMACIJA

1. Strane ugovornice će olakšati razmenu informacija, iz svih javno raspoloživih izvora vezano za očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti, uzimajući u obzir posebne potrebe zemalja u razvoju.
2. Takva razmena informacija uključivaće razmenu rezultata tehničkog, naučnog i društveno-ekonomskog istraživanja, kao i informacije o obuci i programima pregleda, specijalizovanih znanja, svojstvenih i tradicionalnih znanja kao takvih i u

kombinaciji sa tehnologijama pomenutim u članu 16. stav 1. Ona će takođe, gde je to izvodljivo, uključivati povratak informacija u zemlju izvora informacija.

Član 18.

TEHNIČKA I NAUČNA SARADNJA

1. Strane ugovornice će unapređivati međunarodnu tehničku i naučnu saradnju na polju očuvanja i održivog korišćenja biološke raznovrsnosti, gde je neophodno, kroz odgovarajuće međunarodne i nacionalne institucije.
2. Svaka Strana ugovornica će unapređivati tehničku i naučnu saradnju sa drugim stranama ugovornicama, naročito sa zemljama u razvoju, u primeni ove Konvencije, između ostalog kroz razvoj i primenu nacionalnih politika. U unapređenju takve saradnje, treba posvetiti posebnu pažnju razvoju i jačanju nacionalnih mogućnosti, putem razvoja ljudskih resursa i izgradnje institucija.
3. Konferencija strana će na svom prvom sastanku odrediti kako da utvrdi mehanizam clearing-house radi unapređivanja i olakšanja tehničke i naučne saradnje.
4. Strane ugovornice će, u skladu sa nacionalnim zakonima i politikama, podsticati i razvijati metode saradnje radi razvoja i korišćenja tehnologija, uključujući lokalne i tradicionalne tehnologije, u skladu sa ciljevima ove konvencije. U cilju ovoga, strane ugovornice će takođe unapređivati saradnju u obuci osoblja i razmeni stručnjaka.
5. Strane ugovornice će, u skladu sa međusobnim sporazumima, unapređivati zajedničke programe istraživanja i zajednička ulaganja radi razvoja tehnologija vezanih za ciljeve ove konvencije.

Član 19.

POSTUPANJE SA BIOTEHNOLOGIJOM I RASPODELA KORISTI KOJE IZ NJE PROISTIČU

1. Svaka Strana ugovornica će doneti odgovarajuće zakonske, administrativne ili političke mere, kako bi obezbedila delotvorno učešće u biotehnološkom istraživanju onih Strana ugovornica a naročito zemalja u razvoju koje obezbeđuju genetičke resurse za takvo istraživanje, i gde je izvodljivo u takvim Stranama ugovornicama.
2. Svaka Strana ugovornica će doneti sve izvodljive mere radi unapređivanja i poboljšanja prioritetnog pristupa na poštenoj i pravednoj osnovi stranama ugovornicama, naročito zemljama u razvoju, rezultatima i koristima koje proističu iz biotehnologija zasnovanih na genetičkim resursima koje obezbeđuju ove strane ugovornice. Takav pristup će se zasnivati na međusobno dogovorenim uslovima.
3. Strane ugovornice će razmotriti potrebu i modalitete protokola koji bi uključivao odgovarajuće postupke, uključujući posebno sporazum o prethodnom obaveštavanju, na polju bezbednog transfera, rukovanja i korišćenja bilo kog živog modifikovanog organizma, koji je rezultat biotehnologije i koji može imati negativan uticaj na očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti.

4. Svaka Strana ugovornica će, direktno ili zahtevajući to od bilo kog fizičkog ili pravnog lica pod svojom jurisdikcijom koje isporučuje organizme naznačene u stavu 3. ovog člana, obezbediti sve raspoložive informacije o propisima za korišćenje i bezbednost koje zahteva ta Strana ugovornica u rukovanju takvim organizmima, kao i sve raspoložive informacije o potencijalnom negativnom uticaju specifičnih organizama o kojima je reč, koji se tiču Strane ugovornice u koju ti organizmi treba da se unesu.

Član 20.

FINANSIJSKA SREDSTVA

1. Svaka Strana ugovornica će preduzeti mere da obezbedi, u skladu sa svojim mogućnostima, finansijsku podršku i podsticaje u odnosu na one aktivnosti koje imaju za svrhu da ostvare ciljeve ove konvencije u skladu sa svojim nacionalnim planovima, prioritetima i programima.

2. Strane - razvijene zemlje obezbediće nova i dodatna finansijska sredstva kako bi omogućile Stranama - zemljama u razvoju da u potpunosti pokriju pune dogovorene dodatne troškove zbog primene mera kojima ispunjavaju obaveze ove konvencije, i da imaju koristi od njenih odredbi, pri čemu su dotični troškovi dogovoreni između Strane - zemlje u razvoju i institucionalne strukture navedene u članu 21. u skladu sa političkim, strateškim, programskim prioritetima i kriterijumima o pogodnosti i indikativnim spiskom dodatnih troškova koje je utvrdila Konvencija strana ugovornica. Druge Strane, uključujući zemlje koje su u procesu prelaska na tržišnu ekonomiju, mogu dobrovoljno da preuzmu obaveze Strana - razvijenih zemalja. U smislu ovog člana, Konferencija Strana će na svom prvom sastanku utvrditi spisak strana - razvijenih zemalja i drugih Strana ugovornica koje dobrovoljno preuzimaju obaveze strana - razvijenih zemalja. Konferencija Strana ugovornica će periodično razmatrati i ukoliko je neophodno dopuniti spisak. Takođe će biti podsticani doprinosi iz drugih zemalja i izvora na dobrovoljnoj osnovi. Pri izvršenju ovih preuzetih obaveza uzeće se u obzir potreba za tačnošću, predvidljivošću i pravovremenim prilivom sredstava i važnost podela tereta među Stranama ugovornicama koje taj doprinos daju i koje su na spisku.

3. Strane - razvijene zemlje takođe mogu da obezbede, a Strane - zemlje u razvoj raspolažu, finansijskim sredstvima vezanim za primenu ove konvencije kroz bilateralne, regionalne i druge multilateralne kanale.

4. Mera u kojoj će Strane - zemlje u razvoju delotvorno primenjivati svoje obaveze u skladu sa ovom konvencijom zavisice od efikasne primene obaveza strana - razvijenih zemalja u skladu sa ovom konvencijom u vezi sa finansijskim sredstvima i transferom tehnologije, pri čemu će se u potpunosti uzimati u obzir činjenica da su ekonomski i socijalni razvoj i otklanjanje siromaštva prvi i najvažniji prioriteti strana - zemalja u razvoju.

5. Strane će u potpunosti uzeti u obzir i posebnu situaciju najmanje razvijenih zemalja u svojim akcijama u pogledu finansiranja i transfera tehnologije.

6. Strane ugovornice će takođe uzeti u razmatranje specijalne uslove koji proističu iz distribucije, lokacije i zavisnosti od biološke raznovrsnosti u okviru Strana - razvijenih zemalja naročito malih ostrvskih Strana ugovornica.

7. Takođe će se uzeti u razmatranje posebna situacija zemalja u razvoju, uključujući i one koje su ekološki najranjivije, kao što su zemlje sa sušnim i polusušnim zonama, obalskim i planinskim oblastima.

Član 21.

FINANSIJSKI MEHANIZAM

1. Postojeće mehanizam za obezbeđivanje finansijskih sredstava Stranama - zemaljama u razvoju, u svrhe ove konvencije, bilo na bespovratnoj ili koncesionoj osnovi. Najvažniji elementi ovog mehanizma opisani su u ovom članu. Mehanizam će funkcionisati u skladu sa ovlašćenjem i rukovođenjem Konferencije Strana kojoj će biti i odgovoran, u svrhe ove Konvencije. Operacije ovog mehanizma sprovodiće se na osnovu institucionalne strukture kako može odlučiti Konferencija Strana na svom prvom sastanku. U svrhe ove konvencije, Konferencija Strana će utvrditi političke, strategijske, programske prioritete i kriterijume o pogodnosti u vezi sa pristupom i korišćenjem takvih sredstava. Doprinosi će biti takvi da uzmu u obzir potrebu za predvidljivošću, tačnošću i pravovremenim prilivom sredstava pomenutim u članu 20. u skladu sa potrebnom količinom sredstava o čemu će periodično odlučivati Konferencija Strana i važnošću podele tereta između Strana ugovornica koje daju doprinos i koje su obuhvaćene spiskom pomenutim u članu 20. stav 2. Dobrovoljne doprinose takođe mogu davati Strane - razvijene zemlje i druge zemlje izvora. Ovaj mehanizam će funkcionisati u okviru demokratskog i transparentnog sistema vođenja.

2. U skladu sa ciljevima ove konvencije, Konferencija Strana će na svom prvom sastanku utvrditi političke, strategijske i programske prioritete, kao i detaljne kriterijume i smernice za pogodnost za pristup i korišćenje finansijskih sredstava, uključujući praćenja i ocenjivanje takvog korišćenja na redovnoj osnovi. Konferencija Strana će odlučiti o aranžmanima na osnovu kojih će se primeniti stav 1. ovog člana posle konsultacija sa institucionalnom strukturom kojoj je povereno funkcionisanje finansijskog mehanizma.

3. Konferencija Strana će razmotriti delotvornost mehanizma utvrđenog u skladu sa ovim članom, i uključujući kriterijume i smernice navedene u stavu 2. ovog člana, na manje od dve godine po stupanju na snagu ove konvencije, a posle toga na redovnoj osnovi. Na osnovu takvog razmatranja, biće potrebna odgovarajuća akcija za poboljšanje delotvornosti mehanizma ukoliko je to neophodno.

4. Strane ugovornice će razmotriti jačanje postojećih finansijskih institucija radi obezbeđivanja finansijskih sredstava za očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti.

Član 22.

ODNOS SA DRUGIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

1. Odredbe ove konvencije neće uticati na prava i obaveze bilo koje Strane ugovornice koje proističu iz bilo kog postojećeg međunarodnog sporazuma, osim u slučaju kada bi sprovođenje tih prava i obaveza prouzrokovalo ozbiljnu štetu ili pretnju po biološku raznovrsnost.

2. Strane ugovornice će primenjivati ovu konvenciju u pogledu morske sredine shodno pravima i obavezama država u skladu sa Zakonom mora.

Član 23.

KONFERENCIJA STRANA UGOVORNICA

1. Ovim se uspostavlja Konferencija Strana ugovornica. Prvi sastanak Konferencije Strana će sazvati Izvršni direktor Programa UN za životnu sredinu najkasnije godinu dana od stupanja na snagu ove Konvencije. Posle toga, redovni sastanci Konferencije Strana će se održati u redovnim intervalima koje će utvrditi Konferencija na svom prvom sastanku.

2. Vanredni sastanci Konferencije Strana će se održavati u vreme kada to Konferencija bude smatrala potrebnim, ili na pismeni zahtev bilo koje Strane, pod uslovima da u roku od šest meseci od dobijanja obaveštenja od Sekretarijata, dobije podršku bar jedne trećine Strana.

3. Konferencija Strana će se konsenzusom saglasiti i usvojiti svoj Poslovnik kao i onaj za bilo koje dodatno telo koje uspostavi, kao i finansijska pravila koja se odnose na finansiranje Sekretarijata. Na svakom redovnom sastanku, usvojiće budžet za finansijski period do sledećeg redovnog sastanka.

4. Konferencija Strana će pratiti sprovođenje ove konvencije, i u tom cilju će:

(a) Utvrditi formu i intervale za prenošenje informacija koje se dostavljaju u skladu sa članom 26. i razmotriti takve informacije kao i izveštaje koje dostavljaju prateća tela;

(b) Pregledati naučne, tehničke i tehnološke savete o biološkoj raznovrsnosti obezbeđene u skladu sa članom 25;

(c) Razmatraće i usvajati protokole, kako se zahteva, u skladu sa članom 28;

(d) Razmatraće i usvajati amandmane na ovu konvenciju i njene anekse, kako se zahteva, u skladu sa čl. 29. i 30;

(e) Razmatraće amandmane na bilo koji protokol, kao i na bilo koje anekse na protokol, i ukoliko se tako odluči, preporučiti njihovo usvajanje Stranama odnosno protokola;

(f) Razmatraće i usvajati, kako se zahteva, u skladu sa članom 30, dodatne anekse na ovu konvenciju;

(g) Osnivati takva pomoćna tela, naročito u cilju obezbeđenja naučnih i tehničkih saveta, koja se smatraju neophodnim za primenu ove konvencije;

(h) Kontaktiraće, preko Sekretarijata, izvršna tela konvencija koja se bave pitanjima obuhvaćenim ovom konvencijom u cilju utvrđivanja odgovarajućih oblika saradnje sa njima;

(i) Razmatraće i preduzimaće svaku dodatnu akciju koja se može zahtevati radi postizanja ciljeva ove konvencije u svetlu iskustava stečenih u njenoj primeni.

5. Ujedinjene nacije, njene specijalizovane agencije i Međunarodna agencija za atomsku energiju, kao sve države koje nisu Strane ugovornice ove konvencije mogu biti predstavljene kao posmatrači na sastancima Konferencije Strana. Bilo koje drugo telo ili agencija, bilo vladino ili nevladino, kvalifikovano u oblastima vezanim za očuvanje i održivo korišćenje biološke raznovrsnosti koje je obavestilo Sekretarijat o svojoj želji da bude predstavljeno u svojstvu posmatrača na sastanku Konferencije Strana, može biti primljeno osim ako se jedna trećina prisutnih Strana ugovornica tome ne suprotstavi. Prijem i učešće posmatrača podleže poslovniku koji je usvojila Konferencija Strane.

Član 24.

SEKRETARIJAT

1. Ovim se osniva Sekretarijat. Njegove funkcije su sledeće:

(a) Da organizuje i opslužuje sastanke Konferencije Strana predviđene u članu 23;

(b) Da izvršava funkcije koje su predviđene bilo kojim protokolom;

(c) Da priprema izveštaje o realizaciji svojih funkcija na osnovu ove konvencije i dostavi ih Konferenciji Strana;

(d) Da koordinira sa drugim relevantnim međunarodnim telima, i posebno da ulazi u one administrativne i ugovorne aranžmane koji su potrebni za efikasno izvršenje njenih funkcija;

(e) Da izvrši sve ostale funkcije koje mu odredi Konferencija Strana.

2. Na svom prvom redovnom sastanku, Konferencija Strana će odrediti Sekretarijat čiji će članovi biti iz onih postojećih međunarodnih organizacija koje su izrazile volju da sprovode funkcije Sekretarijata u skladu sa ovom konvencijom.

Član 25.

POMOĆNO TELO ZA NAUČNE, TEHNIČKE I TEHNOLOŠKE SAVETE

1. Pomoćno telo za obezbeđivanje naučnih, tehničkih i tehnoloških saveta se ovim osniva kako bi obezbedilo Konferenciji Strana, i kako je odgovarajuće, njenim drugim pomoćnim telima pravovremene savete vezane za primenu ove konvencije. Ovo telo će biti otvoreno za učešće svih Strana ugovornica i biće multidisciplinarno. U njemu

će biti vladini predstavnici koji su stručni za relevantne oblasti. Ovo telo će redovno dostavljati izveštaje Konferenciji Strana o svim aspektima svog rada.

2. U skladu sa ovlašćenjem Konferencije Strana, kao i sa smernicama koje je Konferencija utvrdila, i na zahtev Konferencije, ovo telo će:

- (a) Obezbediti naučne i tehničke ocene statusa biološke raznovrsnosti;
- (b) Pripremiti naučne i tehničke ocene efekata mera preduzetih u skladu sa odredbama ove konvencije;
- (c) Identifikovati inovativne, efikasne i najsavršenije tehnologije i know-how u vezi sa očuvanjem i održivim korišćenjem biološke raznovrsnosti i pružati savete o načinima i putevima unapređenja razvoja i/ili transfera takvih tehnologija;
- (d) Obezbeđivati savete o naučnim programima i međunarodnoj saradnji u oblasti istraživanja i razvoja u vezi sa očuvanjem i održivim korišćenjem biološke raznovrsnosti; i
- (e) Odgovoriti na naučna, tehnička, tehnološka i metodološka pitanja koja Konferencija Strana i njena pomoćna tela mogu postaviti ovom telu.

3. Konferencija Strana može dalje razrađivati funkcije, projektni zadatak, organizaciju i delovanje ovog tela.

Član 26.

IZVEŠTAJ

Svaka Strana ugovornica će, u periodima koje će odrediti Konferencija Strana, podneti Konferenciji Strana izveštaje o merama koje je preduzela za primenu odredbi ove konvencije i njihovoj delotvornosti u ispunjavanju ciljeva ove konvencije.

Član 27.

RAZREŠENJE SPOROVA

1. U slučaju spora između Strana ugovornica oko tumačenja ili primene ove konvencije, odnosno strane će tražiti rešenje putem pregovora.
2. Ukoliko odnosno strane ne mogu da postignu sporazum putem pregovora, one zajednički mogu zatražiti dobre usluge, ili posredovanje treće strane.
3. Prilikom ratifikovanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja ovoj Konvenciji, ili u bilo koje drugo vreme posle toga, država ili regionalna ekonomska integrativna organizacija može pismeno obavestiti Depozitara da radi spora koji nije razrešen u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, prihvata jedan ili oba sledeća načina razrešenja spora kao obavezan:

- (a) Arbitražu u skladu sa postupkom izloženim u Delu 1, Aneksa II;

(b) Podnošenje spora Međunarodnom sudu pravde.

4. Ukoliko Strane ugovornice u sporu, nisu u skladu sa stavom 3. ovog člana, prihvatile isti ili bilo koji drugi postupak, spor će se razrešiti izmirenjem u skladu sa Delom 2. Aneksa II, osim ako se strane drugačije ne dogovore.

5. Odredbe ovog člana će se primenjivati u pogledu bilo kog protokola osim ako nije drugačije predviđeno u dotičnom protokolu.

Član 28.

USVAJANJE PROTOKOLA

1. Strane ugovornice će saradivati u formulaciji i usvajanju protokola na ovu konvenciju.

2. Protokoli će se usvajati na sastanku Konferencije Strana.

3. Tekst bilo kog predloženog protokola će Stranama ugovornicama dostaviti Sekretarijat najmanje 6 meseci pre takvog sastanka.

Član 29.

AMANDMAN NA KONVENCIJU ILI PROTOKOLE

1. Amandmane na ovu konvenciju može predložiti bilo koja Strana ugovornica. Amandmane na Protokol može predložiti bilo koja Strana ugovornica tog protokola.

2. Amandmani na ovu Konvenciju će biti usvojeni na sastanku Konferencije strana. Amandmani na ovaj Protokol biće usvojeni na sastanku strana povodom Protokola koji je u pitanju. Tekst bilo kog predloženog amandmana na ovu Konvenciju ili na bilo koji protokol, osim ako drugačije nije predviđeno takvim protokolom, Sekretarijat će dostaviti stranama instrument koji je u pitanju, najmanje 6 meseci pre sastanka na kome je predložen za usvajanje. Sekretarijat će takođe podneti predložene amandmane potpisnicama ove konvencije radi informacije.

3. Strane će uložiti svaki napor da postignu sporazum o bilo kom predloženom amandmanu na ovu konvenciju ili bilo koji protokol konsensusom. Ako se u pogledu konsensusa iscrpu svi naponi a ne postigne se nikakav sporazum, pribeći će se poslednjem sredstvu i amandman će biti usvojen dvotrećinskom većinom glasova Strana koje su prisutne i glasaju na sastanku, i podneće ga Depozitar svim Stranama na ratifikaciju, prihvatanje ili odobrenje.

4. O ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju amandmana biće obavešten Depozitar u pismenoj formi. Amandmani usvojeni u skladu sa stavom 3. ovog člana, stupiće na snagu za Strane koje su ih prihvatile devedesetog dana po odlaganju instrumenata ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja od strane najmanje dve trećine Strana ugovornica ove konvencije ili Strana odnosnog protokola, osim ako nije drugačije predviđeno takvim protokolom. Posle toga, amandmani će stupiti na snagu za bilo

koju drugu stranu devedesetog dana pošto ta Strana odloži svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja amandmana.

5. U smislu ovog člana, "Strane koje su prisutne i glasaju" znači Strane koje su prisutne i daju pozitivan ili negativan glas.

Član 30.

USVAJANJE I AMANDMAN NA ANEKSE

1. Aneksi na ovu konvenciju ili na bilo koji protokol predstavljajući sastavni deo ove konvencije ili takvog protokola u zavisnosti od slučaja, i osim ako izričito nije drugačije predviđeno, pozivanje na ovu konvenciju ili njene protokole predstavlja u isto vreme pozivanje na bilo koje anekse na Konvenciju ili protokole. Takvi aneksi će biti ograničeni na proceduralna, naučna, tehnička i administrativna pitanja.

2. Osim ako drugačije nije naznačeno u bilo kom protokolu u pogledu njenih aneksa, primenjivaće se sledeći postupak na predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu dodatnih aneksa na ovu konvenciju ili aneksa na bilo koji protokol:

(a) Aneksi na ovu konvenciju ili bilo koji protokol biće predloženi i usvojeni u skladu sa postupkom izloženim u članu 29;

(b) Svaka Strana koja nije u mogućnosti da odobri dodatni aneks na ovu Konvenciju ili aneks na bilo koji protokol čija je Strana, obavestiće shodno tome Depozitara u pismenoj formi, u roku od jedne godine od dana podnošenja obaveštenja o usvajanju Depozitara. Depozitar će bez odlaganja obavestiti sve strane o svakom takvom primljenom obaveštenju. Strana može u bilo koje vreme povući prethodnu izjavu o neslaganju i aneksi će posle toga stupiti na snagu za tu Stranu u skladu sa tačkom (c) ovog stava;

(c) Po isteku jedne godine od dana podnošenja obaveštenja Depozitaru o usvajanju, aneks će stupiti na snagu za sve strane Konvencije ili bilo kog odnosnog protokola, koje nisu podnale obaveštenje u skladu sa odredbama tačke (b) ovog stava.

3. Predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu amandmana na anekse ove konvencije ili bilo kog protokola, podleže istom postupku koji važi za predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu aneksa Konvencije ili aneksa bilo kog protokola.

4. Ako je dodatni aneks ili amandman na aneks vezan za amandman na ovu konvenciju ili bilo koji protokol, dodatni aneks ili amandman neće stupiti na snagu do tog vremena dok amandman na ovu konvenciju ili protokol o kome je reč ne stupa na snagu.

Član 31.

PRAVO NA GLASANJE

1. Osim kako je predviđeno stavom 2. ovog člana, svaka Strana ugovornica ove konvencije ili bilo kog protokola imaće jedan glas.

2. Regionalne ekonomske integrativne organizacije će u pitanjima u okviru svoje nadležnosti koristiti pravo glasa sa brojem glasova koji je jednak broju njihovih država članica koje su Strane ugovornice ove konvencije ili odnosnog protokola. Takve organizacije neće imati pravo glasa ukoliko njihove države članice koriste svoje pravo glasa, i obrnuto.

Član 32.

ODNOS IZMEĐU OVE KONVENCIJE I NJENIH PROTOKOLA

1. Država ili regionalna ekonomska integrativna organizacija ne može postati Strana protokola osim ako nije, ili u isto vreme ne postane Strana ugovornica ove konvencije.
2. Odluke u okviru bilo koga protokola doneće samo Strane dotičnog protokola. Svaka Strana ugovornica koja nije ratifikovala, prihvatila ili odobrila protokol može učestvovati kao posmatrač na bilo kom sastanku Strana tog protokola.

Član 33.

POTPISIVANJE

Ova konvencija će biti otvorena za potpisivanje u Rio de Žaneiru za sve države i bilo koju regionalnu ekonomsku integrativnu organizaciju od 5. juna 1992. do 14. juna 1992, i u centrali Ujedinjenih nacija u Njujorku od 15. juna 1992. do 4. juna 1993.

Član 34.

RATIFIKACIJA, PRIHVATANJE ILI ODOBRENJE

1. Ova konvencija i bilo koji protokol podleže ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju država i regionalnih ekonomskih integrativnih organizacija. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja biće odloženi kod Depozitara.
2. Svaka organizacija pomenuta u stavu 1. ovog člana, koja postane Strana ugovornica ove konvencije ili bilo kog protokola, a da ni jedna od njenih država članica nije Strana ugovornica, biće vezana svim obavezama u skladu sa Konvencijom ili Protokolom, u zavisnosti od slučaja. U slučaju takvih organizacija, čija je jedna ili više država, članica Strana ugovornica ove konvencije ili relevantnog protokola, organizacija i njene države članice će odlučivati o svojim respektivnim odgovornostima za sprovođenje svojih obaveza u skladu sa Konvencijom ili protokolom u zavisnosti od slučaja. U takvim slučajevima, organizacija i države članice neće moći da koriste pravo u skladu sa ovom konvencijom ili relevantnim protokolom istovremeno.
3. U svojim instrumentima ratifikacije prihvatanja ili odobrenja, organizacije pomenute u stavu 1. ovog člana, će dati obaveštenje o obimu svoje nadležnosti u pogledu pitanja regulisanih ovom konvencijom ili relevantnim protokolom. Ove

organizacije će takođe obavestiti Depozitara o svakoj relevantnoj modifikaciji u obimu svoje nadležnosti.

Član 35.

PRISTUPANJE

1. Ova konvencija i bilo koji protokol biće otvoreni za pristupanje država i regionalnih ekonomskih integrativnih organizacija od dana kada se Konvencija ili dotični protokol zatvore za potpisivanje. Instrumenti pristupanja će biti odloženi kod Depozitara.

2. U svojim instrumentima pristupanja, organizacije pomenute u stavu 1. ovog člana, navešće obim svoje nadležnosti u pogledu pitanja regulisanih Konvencijom ili relevantnim protokolom. Ove organizacije će takođe obavestiti Depozitara o svakoj relevantnoj modifikaciji u obimu svoje nadležnosti.

3. Odredbe člana 34. stav 2. primenjivaće se na regionalne ekonomske integrativne organizacije koje pristupaju ovoj konvenciji, ili bilo kom protokolu.

Član 36.

STUPANJE NA SNAGU

1. Ova konvencija će stupiti na snagu devedesetog dana posle dana odlaganja tridesetog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja.

2. Bilo koji protokol će stupiti na snagu devedesetog dana od dana odlaganja broja instrumenata ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, naznačenog u tom protokolu.

3. Za svaku Stranu ugovornicu koja ratifikuje, prihvati ili odobri ovu konvenciju ili pristupi ovoj konvenciji posle odlaganja tridesetog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, ona će stupiti na snagu devedesetog dana posle dana odlaganja takve Strane ugovornice njenog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja.

4. Bilo koji protokol, osim ako nije drugačije predviđeno takvim protokolom, stupiće na snagu za Stranu ugovornicu koja ratifikuje, prihvata ili odobrava taj protokol ili pristupa tom protokolu posle njegovog stupanja na snagu u skladu sa stavom 2. ovog člana, devedesetog dana posle dana kada ta Strana ugovornica odloži svoj instrument ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, ili na dan kada ova konvencija stupa na snagu za tu Stranu ugovornicu, u zavisnosti koji je od ova dva datuma kasniji.

5. U smislu st. 1. i 2. ovog člana, svaki instrument koji odloži regionalna ekonomska integrativna organizacija neće se smatrati dodatnim instrumentom uz one koje su odložile države članice take organizacije.

Član 37.

REZERVE

Ne mogu postojati nikakve rezerve na ovu konvenciju.

Član 38.

POVLAČENJA

1. U bilo koje vreme posle dve godine od dana kada je ova konvencija stupila na snagu za Stranu ugovornicu, ta Strana ugovornica se može povući iz Konvencije tako što će uputiti pismeno obaveštenje Depozitaru.
2. Do svakog takvog povlačenja može doći po isteku jedne godine od dana kada je Depozitar primio obaveštenje o tome ili kasnijeg datuma kako može biti naznačeno u obaveštenju o povlačenju.
3. Za svaku Stranu ugovornicu koja se povuče iz ove konvencije smatraće se da se takođe povukla iz svakog protokola čija je Strana.

Član 39.

FINANSIJSKI PRIVREMENI ARANŽMANI

Pod uslovom da se u potpunosti prestrukturira u skladu sa zahtevima člana 21, Svetski fond za životnu sredinu (Global Environment Facility - GEF) Razvojnog programa Ujedinjenih nacija, Program Ujedinjenih nacija za životnu sredinu i Međunarodna banka za rekonstrukciju i razvoj, biće institucionalna struktura naznačena u članu 21. na privremenoj osnovi za period između stupanja na snagu ove Konvencije i prvog sastanka Konferencije Strana ili dok Konferencija Strana ne odluči koja će institucionalna struktura biti određena u skladu sa članom 21.

Član 40.

PRIVREMENI ARANŽMANI SEKRETARIJATA

Sekretarijat koga treba da odredi Izvršni direktor Programa Ujedinjenih nacija za životnu sredinu biće Sekretarijat naznačen u članu 24, stav 2. na privremenoj osnovi za period između stupanja na snagu ove konvencije i prvog sastanka Konferencije Strana.

Član 41.

DEPOZITAR

Generalni sekretar Ujedinjenih nacija će preuzeti funkcije Depozitara ove konvencije i svih protokola.

Član 42.

AUTENTIČNI TEKSTOVI

Original ove konvencije, čiji su arapski, kineski, engleski, francuski, ruski i španski tekstovi podjednako autentični biće odložen kod Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

U potvrdu čega su dole potpisani, propisano ovlašćeni u tu svrhu, potpisali ovu konvenciju.

Sačinjeno u Rio de Žaneiru petog dana juna, hiljadu devetsto devedeset i druge.

Aneks I

IDENTIFIKACIJA I PRAĆENJE

1. Ekosistemi i staništa koja sadrže veliku raznovrsnost, veliki broj endemičnih ili ugroženih vrsta, ili očuvanu izvornu prirodu; potrebni migratornim vrstama; od socijalne, ekonomske, kulturne ili naučne važnosti; ili, koji su reprezentativni, jedinstveni ili vezani za ključne evolutivne ili druge biološke procese.
2. Vrste i zajednice koje su: ugrožene; divlji srodnici pripitomljenih ili gajenih vrsta; od medicinske, poljoprivredne ili druge ekonomske vrednosti; ili socijalne, naučne ili kulturne važnosti; ili važnosti za istraživanja u funkciji očuvanja i održivog korišćenja biološke raznovrsnosti kao što su vrste indikatori; i
3. Opisani genomi i geni od socijalnog, naučnog ili ekonomskog značaja.

Aneks II

Deo 1

ARBITRAŽA

Član 1.

Strana-tražilac će obavestiti Sekretarijat da strane prenose spor na arbitražu u skladu sa članom 27. Ovo obaveštenje će navesti predmet arbitraže i naročito uključiti članove Konvencije ili protokola, čije je tumačenje ili primena u pitanju. Ako se strane ne slože o predmetu spora pre nego što se odredi predsednik suda, arbitražni sud će definisati predmet. Sekretarijat će uputiti tako primljenu informaciju svim Stranama-ugovornicama ove konvencije ili dotičnog protokola.

Član 2.

1. U sporovima između dve Strane, arbitražni sud će se sastojati od tri člana. Svaka Strana u sporu će odrediti arbitratuora i dva tako naimenovana arbitratuora će na osnovu međusobne saglasnosti odrediti trećeg arbitratuora koji će biti Predsednik

suda. Ovaj treći arbitrator neće biti državljanin jedne od strane spora, niti će njegovo ili njeno uobičajeno mesto stanovanja biti na teritoriji jedne od ovih strana, niti će biti zaposlen u bilo kojoj od njih, niti se bavio ovim slučajem u bilo kom drugom svojstvu.

2. U sporovima između više od dve Strane-ugovornice, strane sa zajedničkim interesom će naimenovati jednog arbitatora zajedno putem sporazuma.

3. Bilo koje prazno mesto će biti popunjeno na način predviđen za početno naimenovanje.

Član 3.

1. Ako se Predsednik arbitražnog suda ne odredi u roku od dva meseca od naimenovanja drugog arbitatora, Generalni sekretar Ujedinjenih nacija će, na zahtev Strane, odrediti Predsednika u roku od narednog dvomesečnog perioda.

2. Ako jedna od strana u sukobu ne naimenuje arbitatora u roku od dva meseca od prijema zahteva, druga Strana može informisati Generalnog sekretara koji će izvršiti naimenovanje u roku od naredna dva meseca.

Član 4.

Arbitražni sud će donositi svoje odluke u skladu sa odredbama ove Konvencije, bilo kojim relevantnim protokolima, i međunarodnim pravom.

Član 5.

Arbitražni sud će odrediti sopstveni Poslovník, ukoliko se strane u sukobu ne dogovore drugačije.

Član 6.

Arbitražni sud može na zahtev jedne od strana preporučiti izuzetno važne privremene mere zaštite.

Član 7.

Strane u sporu će olakšati rad arbitražnog suda, a naročito će, koristeći sva sredstva koja im stoje na raspolaganju činiti sledeće:

a) Obezbediti svu relevantnu dokumentaciju, informacije i olakšice; i

b) Omogućiti mu da, kada je to potrebno, pozove svedoke ili eksperte i da sasluša njihove izjave.

Član 8.

Strane i arbitrori su pod obavezom da štite poverljivost bilo koje informacije koju prime kao poverljivu u toku postupka Arbitražnog suda.

Član 9.

Osim ako Arbitražni sud ne odredi drugačije zbog posebnih okolnosti slučaja, troškove Suda će snositi strane u sporu podjednako. Sud će voditi evidenciju o svim troškovima i podneće završni račun stranama.

Član 10.

Svaka Strana-ugovornica koja ima interes pravne prirode za predmet spora na koju može uticati odluka u slučaju, može intervenisati u postupku uz saglasnost Suda.

Član 11.

Sud može da sasluša i odredi protivzahteve koji direktno proističu iz predmeta spora.

Član 12.

Odluke kako o postupku tako i o predmetu Arbitražnog suda donosiće se većinom glasova njenih članova.

Član 13.

Ako se jedna od strana u sporu ne pojavi pred Arbitražnim sudom ili ne brani svoj slučaj, druga Strana može zahtevati od Suda da nastavi sa postupkom i da donese odluku. Izostanak Strane ili nedostatak odbrane slučaja Strane, neće predstavljati prepreku za postupak. Pre donošenja konačne odluke, Arbitražni sud se mora uveriti da je zahtev dobro zasnovan kako činjenično, tako i pravno.

Član 14.

Sud će doneti svoju konačnu odluku u roku od pet meseci od dana kada se u potpunosti konstituiše, osim ako ne nađe za neophodno da produži vremensko ograničenje za period koji ne treba da bude duži od pet narednih meseci.

Član 15.

Konačna odluka Arbitražnog suda će biti ograničena na predmet spora i navešće razloge na kojima je zasnovana. Sadržaće imena članova koji su učestvovali i datum konačne odluke. Svaki član Suda može priložiti odvojeno mišljenje ili mišljenje neslaganja uz konačnu odluku.

Član 16.

Odluka je obavezujuća za strane u sporu. Ne postoji pravo žalbe, izuzev ukoliko se strane u sporu unapred nisu dogovorile o apelacionom postupku.

Član 17.

Bilo koja od Strana može, svako neslaganje u vezi s tumačenjem ili načinom primene konačne odluke, do kojeg može da dođe između strana u sporu, da podnese Arbitražnom sudu koji je odluku doneo, radi donošenja konačne odluke.

Deo 2

IZMIRENJE

Član 1.

Komisija za izmirenje će se osnovati na zahtev jedne od strana spora. Komisija će, osim ako se strane drugačije ne dogovore, imati pet članova, od kojih će dva naimenovati svaka Strana i Predsednik koga su zajednički izabrali ovi članovi.

Član 2.

U sporu više od dve strane, one strane koje imaju istovetne interese imenuju zajedno svoje članove komisije dogovorno. Kada dve ili više strana imaju različite interese, ili kada postoji neslaganje po pitanju da li one imaju isti interes, one imenuju svoje članove odvojeno.

Član 3.

Ukoliko strane ne izvrše bilo koje od imenovanja u roku od dva meseca od datuma podnošenja zahteva za obrazovanje komisije za pomirenje, Generalni sekretar Ujedinjenih nacija će, ukoliko to od njega zatraži ona Strana koja je podnela zahtev, izvršiti ta imenovanja u roku od narednog perioda od dva meseca.

Član 4.

Ukoliko Predsednik komisije za pomirenje nije izabran u roku od dva meseca od dana kada je imenovan poslednji član Komisije, Generalni sekretar Ujedinjenih nacija će, ukoliko to od njega zatraži jedna od strana, odrediti Predsednika u roku od naredna dva meseca.

Član 5.

Komisija za pomirenje donosi svoje odluke većinom glasova svojih članova. Ona će, izuzev ukoliko se strane u sporu ne dogovore drugačije, sama utvrdi sopstvenu

proceduru. Ona će dati predlog za rešenje spora, koji će strane razmotriti u dobrim namerama.

Član 6.

O neslaganju u vezi s tim da li Komisija za pomirenje ima nadležnost odlučuje Komisija.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ - Međunarodni ugovori".